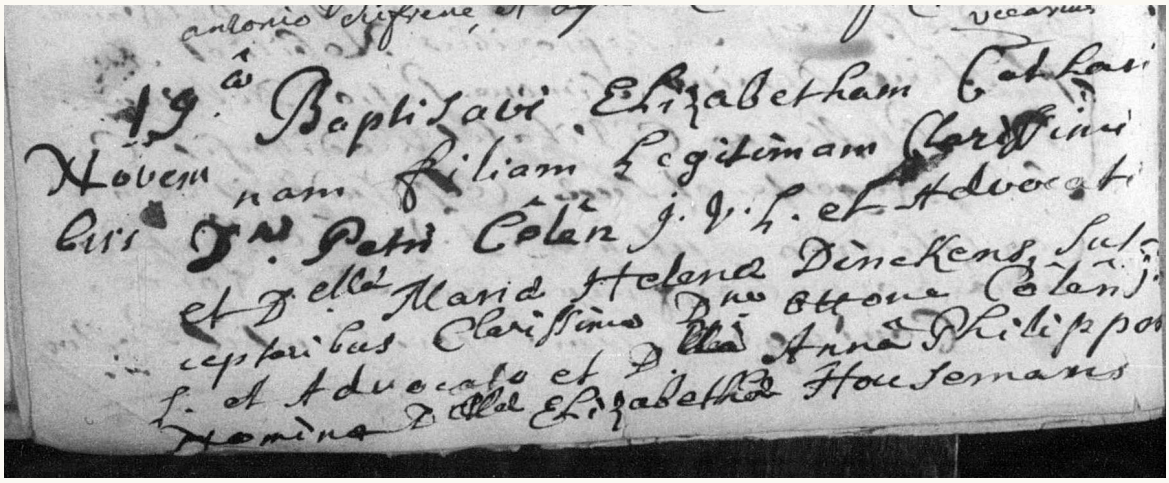
Elisabeth Housemans als doopmeter in Luik

Twee dopen in Saint-Servais en het overlijden van advocaat Petrus Colen in Saint-Séverin

19 november 1730

De pastoor van Saint-Servais doopte Elisabetha Catharina, wettige dochter van advocaat Petrus Colen en Maria Helena Denckens. Advocaat Otto Colen was peter. Anna Philips trad op namens Elisabeth Housemans. Haar naam is daardoor twintig jaar vóór de Maaseikse schenking al verbonden met precies dit ouderpaar.



Saint-Servais, doopboek, beeld 125. Aan het einde van de laatste twee regels staat wie de meter vertegenwoordigde.

11 juni 1754

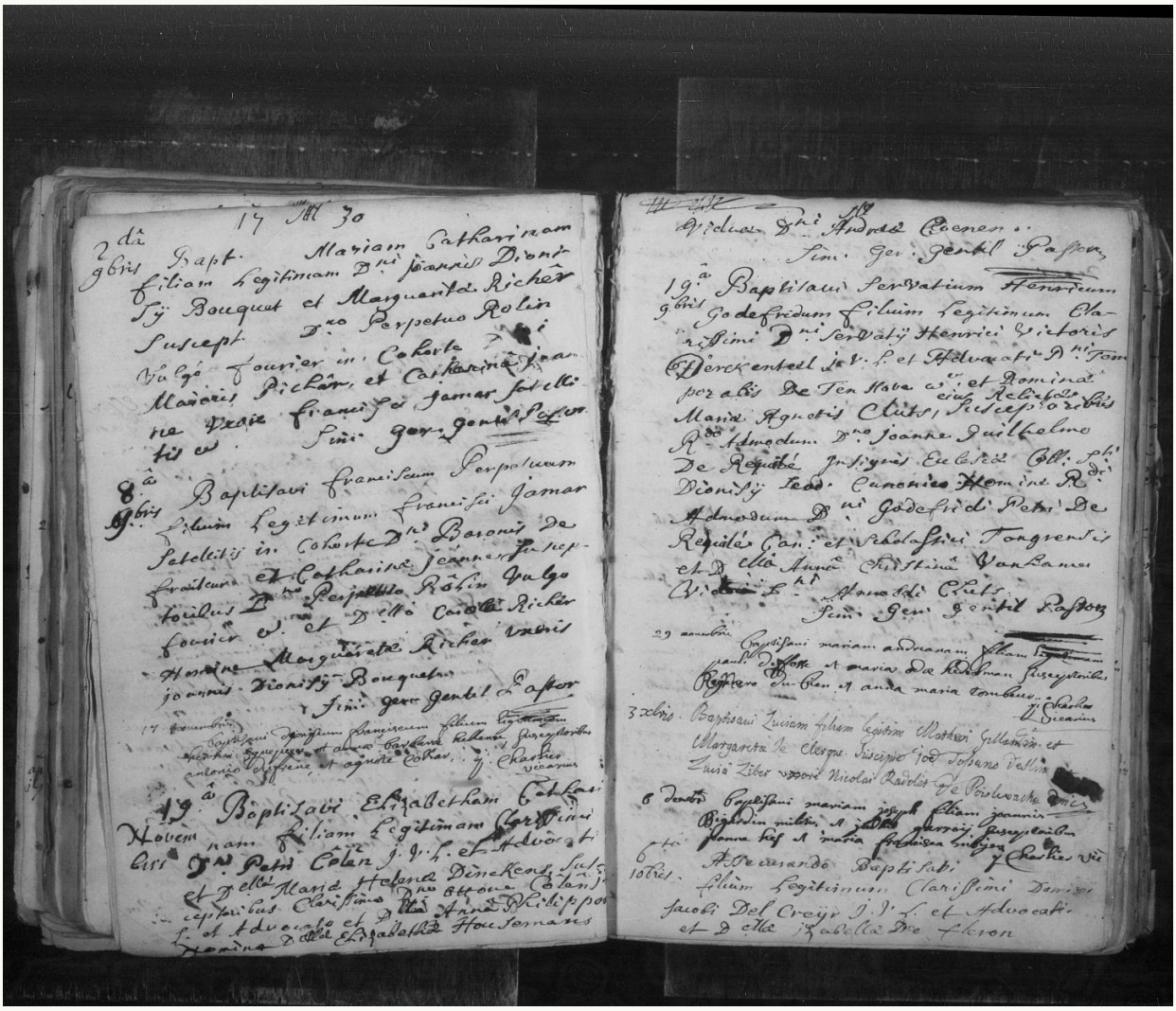
Het overlijdensregister van Saint-Séverin vermeldt Petrus Colen als advocaat en gehuwd man. Hij overleed zes dagen na zijn testament van 5 juni en 37 dagen vóór het testament van Elisabeth Housmans, weduwe Coenen, op 18 juli. Bij het lezen van dat laatste testament is dit een houvast om naamgenoten uit elkaar te houden.

Gevolg voor Petrus van den Bergh

De registers bewijzen een dooprelatie en een overlijdensdatum in de familie Colen. Het beroep en de familienaam onderscheiden de advocaat van de Maaseikse Petrus uit 1693. De doopakte geeft de meter geen echtgenoot of woonplaats. De gelijkstelling met de weduwe Coenen blijft een afzonderlijke vraag.

De doop van Elisabetha Catharina

Luik · Saint-Servais · 19 november 1730 · doopboek 1717–1796, film 318034, DGS 008435324, beeld 125, linkerblad onderaan.



Lezing van de getuigenregel

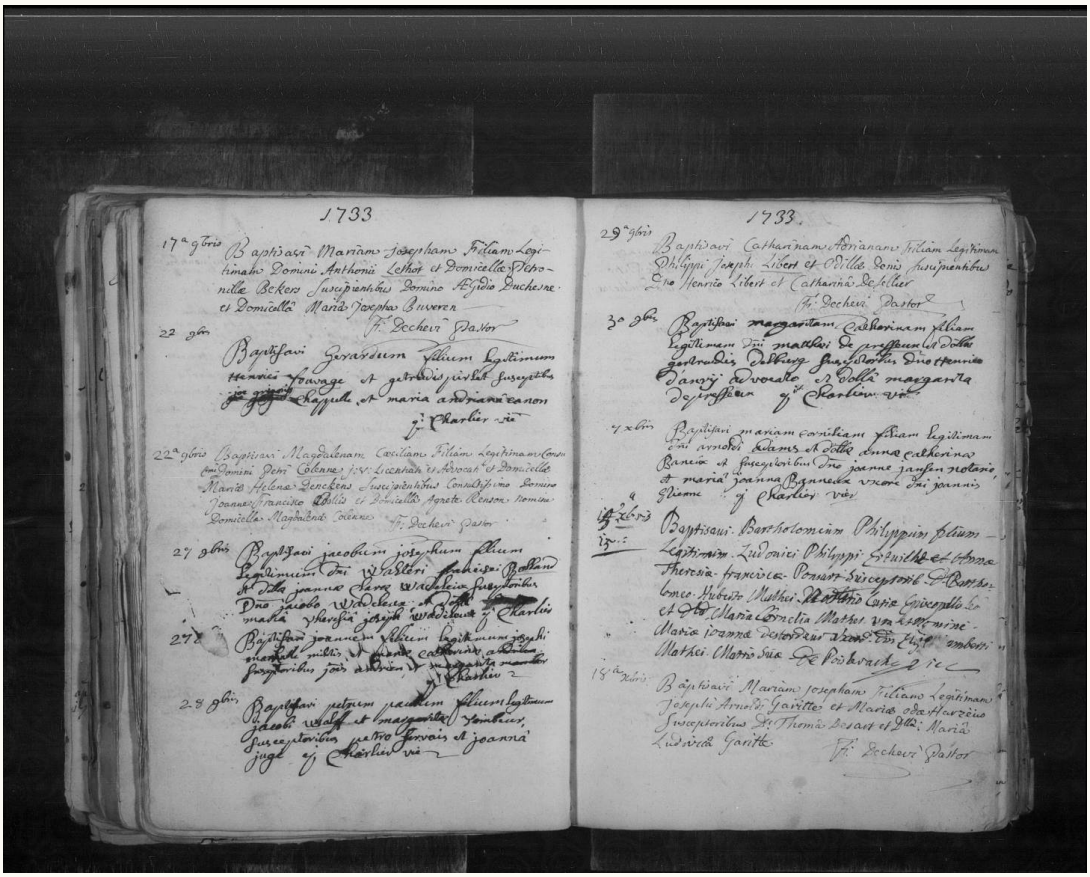
De peter staat er in het Latijn als « Ottone Colen » en wordt advocaat genoemd. De datum in de kantlijn is de doopdag. De pastoor noemt geen afzonderlijke geboortedatum.

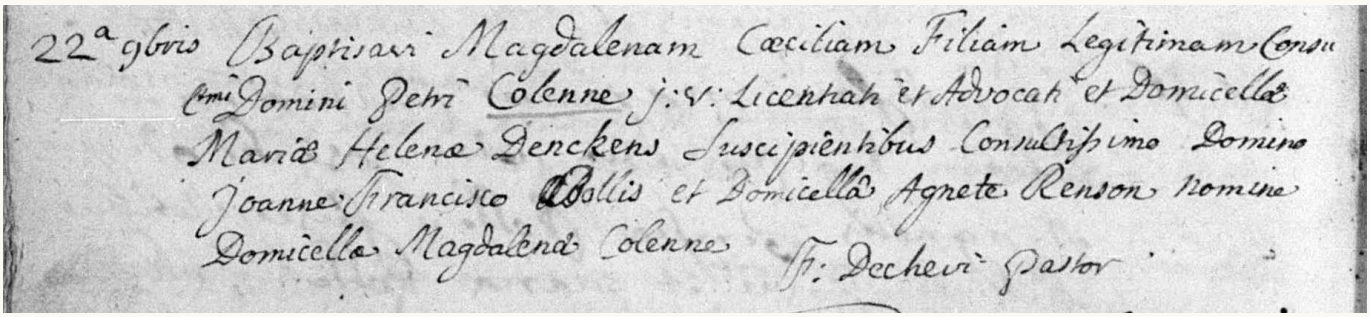
Aan het slot lees ik bij Anna Philips de woorden « pro nomine » en vervolgens de naam « Elizabethæ Housemans ». Anna trad op namens Elisabeth. De inschrijving bewijst dus ook niet dat Elisabeth die dag zelf in Luik verbleef.

Open het oorspronkelijke register op beeld 125

Een tweede dochter van dezelfde ouders

Luik · Saint-Servais · 22 november 1733 · doopboek 1717–1796, film 318034, DGS 008435324, beeld 144, linkerblad, derde inschrijving.





Magdalena Caecilia Colenne

De pastoor schreef « Magdalenam Cæciliam » en noemde haar de wettige dochter van Petrus Colenne en Maria Helena Denckens. De vader heet opnieuw licentiaat en advocaat. Naast de doop staat 22 in november, opgeschreven als 9bris.

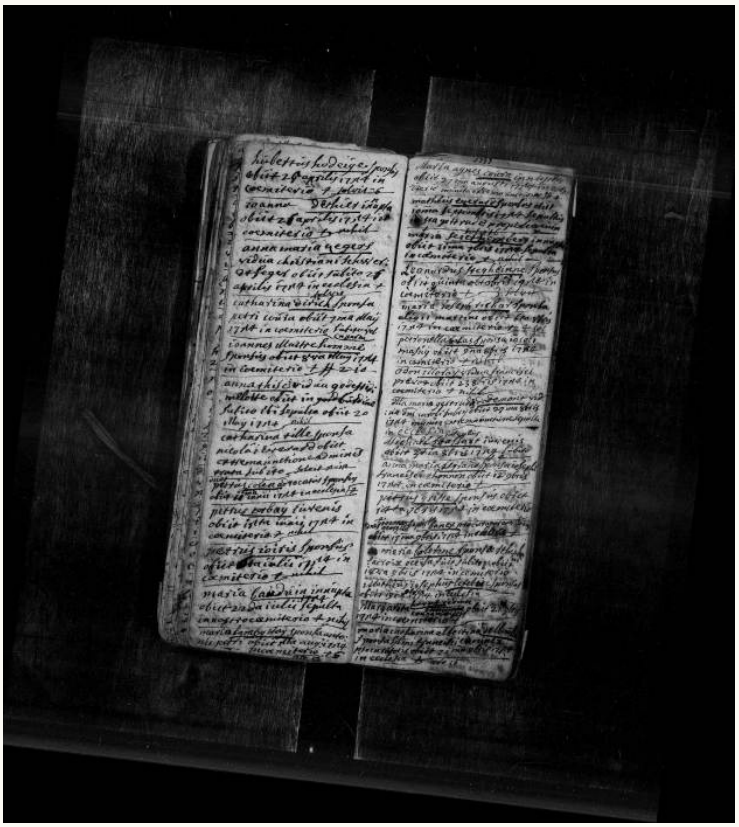
De stadstafel op beeld 85 rangschikt kinderen van dit ouderpaar onder Colen en Colenne. Twee andere regels bij deze ouders, waaronder een Pierre Joseph, blijven ingangen voor verder onderzoek. De gegevens van die twee kinderen zijn hier niet vanuit hun doopakte vastgesteld.

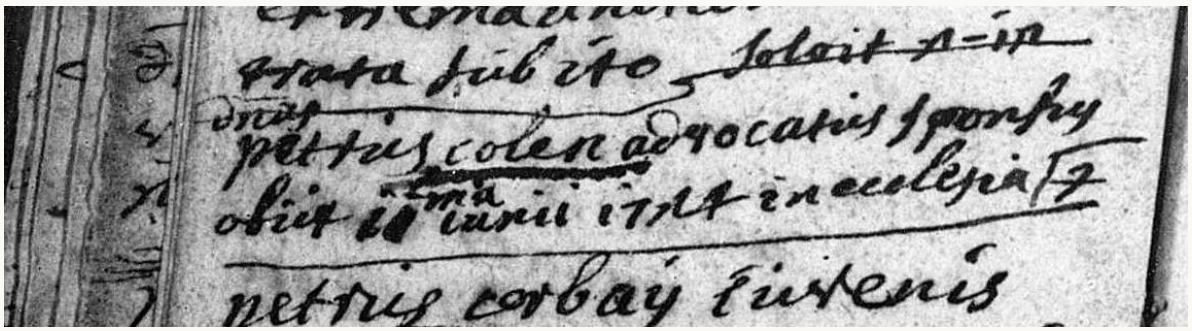
Open de doop van Magdalena Caecilia

Open de Luikse dooptafel op beeld 85

Het overlijden van advocaat Petrus Colen

Luik · Saint-Séverin · 11 juni 1754 · film 318037, DGS 008435343, beeld 548, linkerblad in de onderste helft.





Wat de pastoor opschreef

« Petrus Colen advocatus sponsus obiit » wordt gevolgd door 11 juni 1754 en « in ecclesia ». Het werkwoord obiit dateert zijn overlijden. De pastoor noemt hem advocaat en gehuwd, maar laat de naam van zijn vrouw weg.

Hendrickx noemt bij het testament van 5 juni dezelfde naam en hetzelfde beroep en geeft Hélène Denckens als vrouw. In de eerder gelezen Maaseikse akte van 16 april 1761 treedt Maria Helena Denckens op als weduwe van advocaat Petrus Colen. Drie bronnen plaatsen de man in hetzelfde gezin.

Open het overlijdensregister van Saint-Séverin

Open de Luikse begraaftafel, film 317974, DGS 008308706, beeld 75

Betekenis voor het Housmans-onderzoek

De meter en de schenkster

Dezelfde naam komt bij dezelfde advocaat, zijn vrouw en hun dochter terug. In 1750 noemt Elisabeth Housmans, weduwe van Andreas Coenen, Peter Coolen haar « neve » en diens dochter Elisabeth haar « nichte ». Daarmee is de weduwe een goede kandidaat voor de doopmeter van 1730. Een tweede kenmerk van de meter, zoals de naam Coenen, ontbreekt in het doopboek.

De dopeling was bij de schenking van 2 november 1750 nog net geen twintig. Als zij de dochter is die volgens de akte veertien jaar diende, zou die periode omstreeks haar zesde levensjaar begonnen zijn. De overeenkomst in ouders en voornaam is sterk. Wat haar dienst als kind inhield, blijft open.

Ook bij de doop van Petrus Matthias Heijligers te Maaseik in 1764 staat een Elisabetha Housmans als meter. Zijn moeder heet er Elisabetha Catharina Koolen. De twee doopakten tonen hoe dezelfde naam bij moeder en kind terugkeert. De meter van 1764 heeft evenmin een identificerende echtgenoot.

Twee volwassen kandidaten voor de dopeling van 1693

KANDIDAAT · Peter van den Bergh × Anna Wolters, Kessel bij Goch en De Roepaan. KANDIDAAT · Petrus van de Bergh × Petronella Severijns, Elen. De Elense overlijdensregel van 27 september 1747 noemt een Petrus zonder echtgenote of ouders. De Luikse bronnen geven geen ouders, huwelijk of woonplaats voor de Maaseikse dopeling.

Waar het testament van 18 juli 1754 te zoeken is

De bekende route loopt via de overgedragen verzameling Hendrickx en het Luikse notariaat. De lijst verscheen oorspronkelijk in Vlaamse Stam (1966). In de herdruk van 1995 begint ze op p. 202. Beide Luikse testamenten staan op de rechterpagina, p. 203. Het actuele stuknummer en de tekst van Elisabeths testament blijven open.

Een aanvullende zoekingang in Luik zijn de overschrijvingen van de adellijke stand in het archief États du pays de Liège et comté de Looz. Nr. 703 is het chronologische repertorium. Nr. 709 bestrijkt 7 mei 1751 tot 20 oktober 1758. Alleen de inventaris is gecontroleerd. Een inschrijving van dit testament en een adellijke hoedanigheid van de betrokkenen zijn daarmee niet aangetoond.

Hendrickx · De Maaseikenaar 1995/4 · gedrukte p. 202–203

Rijksarchief te Luik · inventaris van de États, nrs. 703 en 709

Eerdere bronlezing · de schenking van 2 november 1750

Eerdere bronlezing · huwelijk 1762 en doop 1764 in Maaseik